

CONSTITUȚIA FRANȚEI

XVI

Toute Société dans laquelle la garantie des droits n'est pas assurée, ni la séparation des pouvoirs déterminée, n'a point de Constitution.

XVII

La propriété étant un droit inviolable et sacré, nul ne peut en être privé, si ce n'est lorsque la nécessité publique, légalement constatée, l'exige évidemment, et sous la condition d'une juste et préalable indemnité.

Cuprins

CONSTITUȚIA FRANȚEI.....	3
CARTA MEDIULUI ÎNCOJURĂTOR DIN 2004.....	68
PREAMBULUL CONSTITUȚIEI DIN 27 OCTOMBRIE 1946.....	72
DECLARAȚIA DREPTURILOR OMULUI ȘI ALE CETĂȚEANULUI DIN 26 AUGUST 1789.....	75
CONSTITUTION.....	80
CHARTE DE L'ENVIRONNEMENT DE 2004.....	146
PRÉAMBULE DE LA CONSTITUTION DU 27 OCTOBRE 1946.....	149
DÉCLARATION DES DROITS DE L'HOMME ET DU CITOYEN DU 26 AOÛT 1789.....	153

Nota editurii:

Ediția de față conține textul Constituției Republicii Franceze în vigoare la 1 ianuarie 2015, conform www.conseil-constitutionnel.fr.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Constituție : 1958

Constituția Franței. - București : Erc Press, 2015

ISBN 978-606-602-476-1

342.4(44)

CONSTITUȚIA FRANȚEI

Guvernul Republicii, conform legii constituționale
din 3 iunie 1958, a propus,

Poporul francez a adoptat,

Președintele Republicii promulgă legea
constituțională având următorul conținut:

PREAMBUL

Poporul francez își proclamă solemn atașamentul față de Drepturile omului și de principiile suveranității naționale, așa cum au fost ele definite de Declarația din 1789, confirmată și completată de preambulul Constituției din 1946, precum și față de drepturile și îndatoririle definite în Carta mediului înconjurător din 2004.

În virtutea acestor principii și a celui privind libera determinare a popoarelor, Republica le oferă teritoriilor de peste mări, care își manifestă voința de

a adera la principiile respective, instituții noi, întemeiate pe idealul comun de libertate, egalitate și fraternitate și concepute în vederea unei evoluții democratice.

ARTICOLUL 1. Franța este o Republică indivizibilă, laică, democratică și socială. Ea asigură egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii, fără deosebire de origine, de rasă sau de religie. Ea respectă toate credințele. Organizarea sa este descentralizată.

Legea favorizează accesul egal al femeilor și bărbaților la mandatele electorale și la funcțiile electivă, precum și la responsabilitățile profesionale și sociale.

Titlul întâi **SUVERANITATEA**

ARTICOLUL 2. Limba Republicii este limba franceză.

Emblema națională este drapelul tricolor, albastru, alb, roșu.

Imnul național este „*Marseilléza*“.

Deviza Republicii este „Libertate, Egalitate, Fraternitate“.

Principiul său este: guvernarea poporului, de către popor și pentru popor.

ARTICOLUL 3. Suveranitatea națională aparține poporului care o exercită prin reprezentanții săi și prin referendum.

Nicio parte a poporului și niciun individ nu își poate atribui exercitarea ei.

Votul poate fi direct sau indirect, în condițiile prevăzute de Constituție. Votul este întotdeauna universal, egal și secret.

Toți cetățenii francezi majori, indiferent de sex, care se bucură de drepturile lor civile și politice sunt alegători, în condițiile prevăzute de lege.

ARTICOLUL 4. Partidele și grupările politice contribuie la exprimarea votului. Acestea se constituie și își exercită activitatea în mod liber. Partidele și grupările politice trebuie să respecte principiile suveranității naționale și ale democrației.

Ele contribuie la punerea în aplicare a principiului enunțat la alineatul doi al articolului 1 în condițiile stabilite de lege.

Legea garantează exprimarea pluralistă a opiniilor și participarea echitabilă a partidelor și grupărilor politice la viața democratică a Națiunii.

ARTICOLUL 5. Președintele Republicii veghează la respectarea Constituției. Prin arbitrajul său, asigură funcționarea autorităților publice, conform reglementărilor, precum și continuitatea statului.

El este garantul independenței naționale, al integrității teritoriale și al respectării tratatelor.

ARTICOLUL 6. Președintele Republicii este ales prin vot universal direct, pentru un mandat de cinci ani.

Nicio persoană nu poate exercita mai mult de două mandate consecutive.

Modalitățile de aplicare a prezentului articol sunt stabilite prin lege organică.

ARTICOLUL 7. Președintele Republicii este ales cu majoritatea absolută a voturilor exprimate. Dacă aceasta nu se obține la primul tur de scrutin, se organizează un al doilea tur, în a paisprezecea zi de la primul scrutin. La cel de-al doilea tur nu participă decât cei doi candidați care, după eventuala retragere a unor candidați mai bine plasați, au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin.

Scrutinul se organizează la convocarea Guvernului. Alegerea noului Președinte are loc cu cel puțin douăzeci și cel mult treizeci și cinci de zile înainte de expirarea puterilor Președintelui în exercițiu.

În caz de vacanță a funcției de Președinte al Republicii, indiferent de cauză, sau în caz de imposibilitate a exercitării atribuțiilor, constatată de Consiliul Constituțional, sesizat de Guvern și pronunțându-se cu majoritatea absolută a membrilor săi, atribuțiile Președintelui Republicii, cu excepția celor prevăzute la articolele 11 și 12, sunt exercitate provizoriu de Președintele Senatului iar, dacă acesta din urmă se află la rândul său în imposibilitatea de a exercita respectivele atribuții, de Guvern.

În caz de vacanță sau atunci când imposibilitatea exercitării atribuțiilor este declarată definitivă de Consiliul Constituțional, scrutinul pentru alegerea noului Președinte are loc, cu excepția cazului de forță majoră constatată de Consiliul Constituțional, în cel puțin douăzeci și cel mult treizeci și cinci de zile de la declanșarea vacanței sau de la declararea imposibilității exercitării atribuțiilor ca având un caracter definitiv.

Dacă, în cele șapte zile de dinaintea datei limită de depunere a candidaturilor, una dintre persoanele care, cu mai puțin de treizeci de zile înainte de

această dată, și-a anunțat public decizia de a candida decedează sau se află în imposibilitatea de a-și exercita acest rol, Consiliul Constituțional poate hotărî amânarea alegerilor.

Dacă, înainte de primul tur de scrutin, unul dintre candidați decedează sau se află în imposibilitatea de a-și exercita acest rol, Consiliul Constituțional pronunță amânarea alegerilor.

În cazul în care unul dintre cei doi candidați care au obținut cele mai multe voturi în primul tur de scrutin, înainte de eventualele retrageri, decedează sau se află în imposibilitatea de a-și exercita rolul, Consiliul Constituțional dispune realizarea din nou a tuturor operațiunilor electorale; în același fel se procedează și în cazul decesului sau al imposibilității unuia dintre cei doi candidați calificați în al doilea tur de a-și exercita acest rol.

În toate cazurile, Consiliul Constituțional este sesizat în condițiile prevăzute la alineatul doi al articolului 61 sau, pentru prezentarea unui candidat, în condițiile prevăzute de legea organică menționată la articolul 6.

Consiliul Constituțional poate prelungi termenele prevăzute la alineatele trei și cinci, fără ca scrutinul să poată avea loc la mai mult de treizeci și cinci de zile după decizia Consiliului Constituțional.

Dacă aplicarea dispozițiilor prezentului alineat a avut ca efect amânarea alegerilor pentru o dată ulterioară expirării puterilor Președintelui în exercițiu, acesta din urmă rămâne în funcție până la proclamarea succesorului său.

Dispozițiile articolelor 49, 50 și 89 ale Constituției nu se pot aplica pe durata vacanței funcției de Președinte al Republicii sau în cursul perioadei cuprinse între declararea caracterului definitiv al imposibilității Președintelui Republicii de a-și exercita atribuțiile și alegerea succesorului său.

ARTICOLUL 8. Președintele Republicii numește Primul-ministru. Președintele Republicii dispune încetarea activității Primului-ministru la prezentarea de către acesta a demisiei Guvernului.

La propunerea Primului-ministru, Președintele Republicii îi numește pe ceilalți membri ai Guvernului și îi revocă din funcție.

ARTICOLUL 9. Președintele Republicii prezidează Consiliul de miniștri.

ARTICOLUL 10. Președintele Republicii promulgă legile în termen de cincisprezece zile de la transmiterea către Guvern a legii definitiv adoptate.

Înainte de expirarea acestui termen, Președintele Republicii poate solicita Parlamentului o nouă dezbatere pe marginea legii respective sau a unora dintre articolele sale. Această nouă dezbatere nu poate fi refuzată.

ARTICOLUL 11. La propunerea Guvernului, pe parcursul sesiunilor, sau la propunerea comună a celor două Camere, publicate în Jurnalul Oficial, Președintele Republicii poate supune referendumului orice proiect de lege privind organizarea autorităților publice, reformele vizând politica economică, socială sau de mediu a națiunii și serviciile publice implicate, sau prin care se urmărește autorizarea ratificării unui tratat care, fără să fie contrar Constituției, ar avea incidențe asupra funcționării instituțiilor.

Atunci când referendumul este organizat la propunerea Guvernului, acesta susține, în fața fiecărei camere, câte o declarație urmată de o dezbatere.

Se poate organiza un referendum pe marginea unuia dintre elementele menționate la primul alineat la inițiativa unei cincimi din membrii Parlamentului, susținută de a zecea parte din alegătorii înscrși pe listele electorale. Această inițiativă se prezintă sub forma unei propuneri de lege și nu

poate avea ca obiect abrogarea unei dispoziții legislative promulgate de mai puțin de un an.

Condițiile în care respectiva propunere este supusă referendumului și cele în care Consiliul Constituțional controlează respectarea prevederilor alineatului anterior sunt stabilite prin lege organică.

Dacă propunerea de lege nu a fost examinată de cele două camere în termenul fixat de legea organică, Președintele Republicii o supune referendumului.

Atunci când propunerea de lege nu este adoptată de poporul francez, nu se poate supune referendumului nicio altă propunere pe aceeași temă până la expirarea unui termen de doi ani de la data respectivului scrutin.

Atunci când potrivit referendumului se aprobă adoptarea proiectului sau propunerii de lege, Președintele Republicii promulgă legea în termen de cincisprezece zile de la proclamarea rezultatelor consultării.

ARTICOLUL 12. Președintele Republicii, după consultarea cu Primul-ministru și Președinții camerelor, poate pronunța dizolvarea Adunării Naționale.

Alegerile generale au loc în termen de cel puțin douăzeci și cel mult patruzeci de zile de la dizolvare.